



17.10.2024  
KSL/109/03.08.01.06/2022

Perhon kunta  
kirjaamo@perho.com

Viite: Lausuntopyyntöne 19.8.2024

## LAUSUNTO PERHON KIRVESVUOREN TUULIVOIMAYLEISKAAVAN LUONNOKSESTA, PERHO JA KYJJÄRVI

Perhon ja Kyyjärven alueille sijoittuvan Kirvesvuoren tuulivoimaosayleiskaavoituksen tavoitteena on yhteensä 20 tuulivoimalan ja niihin liittyvien huoltoteiden ja maakaapeleiden toteuttaminen. Voimaloiden suunniteltu kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho enintään 10 MW. Osayleiskaavaluonnosten mukaan Kyyjärven puolelle sijoittuisi 18 ja Perhon puolelle 2 tuulivoimalaa. Osayleiskaavat muodostavat yhden kokonaisuuden ja kaavoja varten on tehty yhteiset selvitykset, vaikutusten arvioinnit sekä mm. kaavaselostus. Kirvesvuoren hankkeen YVA-lain mukainen ympäristövaikutusten arviointi tehdään samanaikaisesti kaavan laatimisen kanssa. Osayleiskaavoitus ja ympäristövaikutusten arviointimenettely toteutetaan erillisinä prosesseina. Kaavan laadinnassa hyödynnetään YVA-menettelyn tuloksia ja menettelyn yhteydessä tehtäviä selvityksiä. YVA-selostus ja osayleiskaavaluonnokset ovat nähtävillä yhtä aikaa. Keski-Suomen liitto antaa samansisältöisen lausunnon Kirvesvuoren osayleiskaavakokonaisuudesta sekä Perhon että Kyyjärven alueiden osalta.

Kirvesvuoren hankkeen YVA-menettelyssä tarkastellaan nollavaihtoehdon lisäksi kahta toteuttamisvaihtoehtoa: VE1 käsittää 20 tuulivoimalaa ja VE2 käsittää 13 tuulivoimalaa. VE2:n mukainen 13 voimalan sijoittelu vastaa Kyyjärven alueella likimain Keski-Suomen maakuntakaavan 2040 tv-merkinnän mukaista rajausta. VE1:n mukaisista 18 voimalasta eteläisimmät sijoittuvat tv-merkinnän ulkopuolelle. Osayleiskaavan luonnosvaiheessa käsitellään VE1:n mukaista 20 voimalan kokonaisuutta.

Maakuntakaavan ohjausvaikutus huomioiden osayleiskaavoituksen lähtökohtana tulisi selvittää myös YVA-menettelyssä tutkittavan vaihtoehdon VE2 mukainen 13 voimalan sijoittamiseen perustuva ratkaisu. Mahdollisen maakuntakaavasta poikkeamisen edellytykset tulee selvittää ja perustella yleiskaavan selvitysten ja vaikutusten arviointien kautta, ja näin varmistaa, etteivät vaihemaakuntakaavan maankäyttöä koskevat keskeiset ratkaisut ja tavoitteet vaarannu merkintärajausista poikkeamisten vuoksi. Yleiskaavan mukaisen hankkeen tulisi olla toteuttamiskelpoinen myös huomioiden sen yhteisvaikutukset muiden tuulivoimahankkeiden ja -alueiden kanssa. Lisäksi tulisi huomioida maakuntakaavojen mahdollistama kokonaisuus.

Keski-Suomen maakuntakaava 2040 käsittelee mm. seudullisesti merkittävän tuulivoimatuotannon sijoittumista. Maakuntakaavassa 2040 on osoitettu yhteensä 19 seudullisen kokoluokan tuulivoima-alueita (vähintään 10 voimalan kokonaisuudet) osa-alueen erityisominaisuutta osoittavalla merkinnällä tv, tuulivoimatuotantoon soveltuva alue. Maakuntakaava 2040 on hyväksytty 8.12.2023, määrätty tulemaan voimaan 23.2.2024 ja voimaantulosta on kuulutettu 19.3.2024. Kirvesvuoren osayleiskaava-alue sijoittuu osittain maakuntakaavassa osoitetun Kirvesvuoren tv-merkinnän mukaiselle alueelle. Keski-



Pohjanmaan voimassa olevissa maakuntakaavoissa ei ole tällä kohdalla tuulivoimatuotantoa koskevia merkintöjä.

Maakuntakaavan 2040 Kirvesvuoren tv-merkinnän rajauksessa on huomioitu vaikutukset Salamajärven (FI1001013) Natura-alueeseen sekä lähialueella sijaitsevan Natura 2000-alueen (Peuralamminneva FI0900031 SAC/SPA), Kaakkolamminnevan luonnonsuojeluvarauksen ja Lintalamminnevan luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeän suoalueen luontoarvot. Kirvesvuoren tv-merkintä sijoittuu metsäpeuran laajan syysaikaisen vaellusalueen eteläreunalle. Alueen suunnittelumääräys ohjaa mm. huomioimaan metsäpeuran vaellusreitit ja lisääntymisalueet. Tv-merkinnän rajauksessa on huomioitu myös vaikutusten lieventäminen Pölkkin maakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle ja Kyyjärvelle. Kaavaselostuksessa todetaan, että maisemavaikutusten osalta hankkeella on yhteisvaikutuksia Hallakankaan tv-alueen kanssa ja että maisemavaikutukset ulottuvat naapurimaakunnan puolelle. Lisäksi todetaan Lintalamminnevan-Kirvesvuoren hiljaisen alueen pohjoisosan ulottuminen alueelle ja alueen sijainti lähellä kyläaluetta.

Kirvesvuoren tuulivoimaosayleiskaavaluonnoksen kaavaselostuksessa on esitetty Keski-Suomen, Keski-Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavatilanne. Voimassa olevan Keski-Suomen maakuntakaavan merkintöjen ja niihin liittyvien määräysten lisäksi tulevat huomioitavaksi soveltuvien osin maakuntakaavan koko maakuntaa koskevat määräykset, erityisesti Uusiutuva energia-määräys, jota on päivitetty tuulivoiman osalta 8.12.2023 hyväksytyssä Maakuntakaavassa 2040.

Yleiskaavoitusta ohjaavat lisäksi Maakuntakaavan 2040 tv-merkintään liittyvä suunnittelumääräys sekä Kirvesvuoren aluetta koskevat aluekohtaiset suunnittelumääräykset: Alueen suunnittelussa on huolehdittava ja tuulivoimaloiden sijoittelussa ja kokonaiskorkeutta määritettäessä on varmistettava, että suunnitelma tai hanke yksinään tai yhdessä muiden hankkeiden tai suunnitelmien kanssa tarkasteltuna ei luonnonsuojelulain 34 §:n tarkoittamalla tavalla merkittävästi heikennä Natura 2000 -verkoston alueiden perusteena olevia luonnonarvoja. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava metsäpeuran vaellusreittien ja lisääntymisaluiden häiriintymättömyys ja varmistettava, ettei tuulivoimarakentamisesta aiheudu merkittävää haitallista vaikutusta valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaille maisema-alueille.

Maankäyttö- ja rakennuslain 32§:n mukaan maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Kaavaselostuksen kohdassa 11.2. Suhde maakuntakaavaan tulisi esittää maakuntakaavan sisältövaatimusten lisäksi yleiskaavan suhde voimassa olevien maakuntakaavojen keskeisiin ratkaisuihin ja tavoitteisiin.

Maisemavaikutusten arvioinnissa olisi syytä huomioida Kämppekankaan lisäksi myös muut hankkeen vaikutusalueella olevat tuulivoimahankkeet ja -alueet. Tuulivoimaosayleiskaavan mukaista hanketta lähimmäksi ulottuvat Maakuntakaavan 2040 tv-alueet Hanhineva ja Hanhikangas. Maakuntakaavan maisemavaikutusten arvioinnissa on huomioitu muun ohella myös vaikutukset kansallispuistoihin. Koska osayleiskaavassa selvitetään kokonaiskorkeudeltaan 300 metriä olevien voimaloiden sijoittamista, maisemavaikutusten arvioinnin lähtökohtana olisi hyvä huomioida ympäristöministeriön 27.8.2024 julkaisema päivitetty Maisemavaikutusten arviointi tuulivoimarakentamisessa -ohje.

Keski-Suomen maakuntakaavan 2040 selvitykset ja vaikutusten arvioinnit, erityisesti luonto- ja maisemaselvitykset on syytä huomioida yleiskaavaa laadittaessa. Maakuntakaavan 2040 aineistot: <https://keskisuomi.fi/alueiden-kaytto-ja-saavutettavuus/maakuntakaavoitus/maakuntakaava-2040/>

Lausunnon on valmistellut Liisa Bergius, liisa.bergius@keskisuomi.fi, p. 0405902296.



KESKI-SUOMEN LIITTO

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

